

1. listopadu 2023

Úpravna vody - U Sv. Trojice (jednací místnost), Bylany 85, 284 01 Kutná Hora

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Workshop: Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi

(příklad vodárenské nádrže Vrchlice, Slušovice)

Panelisté:

Martin Pivokonský

Jiří Zicha

Luděk Rederer

Věra Bartlová

1. listopadu 2023

Workshop: Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Úvodní poznámky

Právní a společenský
kontext

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Právní a společenský kontext

- 1) Klimatické právo
- 2) Právo životního prostředí
- 3) Ústavní ochrana vody

Kontext – změna klimatu a voda

Voda je základní složkou pro život /sine qua non

Zajištění dostupnosti vody je jedním z cílů udržitelného rozvoje a zároveň nutným předpokladem pro realizaci většiny cílů ostatních.

Změna klimatu a vliv na kvantitu i kvalitu dostupné vody

- dopad na koloběh vody v globálním měřítku včetně jeho proměnlivosti
- extrémní výkyvy počasí
- intenzivní velmi vlhké nebo naopak velmi suché počasí a období
- nedostatek vody v půdě, výskyt sucha
- rizika extrémních projevů - silné deště a povodně
- snížení disponibilních zdrojů pro lidské činnosti (k výrobě pitné vody, zavlažování, dopravu a průmyslové využití...)

Kontext – klimatické právo

UNFCCC

dosažení stabilizace koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která by umožnila předejít nebezpečným důsledkům vzájemného působení lidstva a klimatického systému

Pařížská dohoda

udržet nárůst globální teploty výrazně pod 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, resp. k 1,5 °C

- **Komplexnost**
- **Integrace**
- **Koordinace**
- **Veřejné/soukromé zájmy**
- **Mitigace**
- **Adaptace**

„tradiční právní nástroje“

- Ochrana vody jako složky životního prostředí / prioritizace pro využití pitné vody
- Průřezové nástroje ochrany životního prostředí / územní plánování / výstavba VD

Plánování na úrovni povodí

- Ochrana před zdroji ohrožení
- Řešení vlastnického práva (ústavní rámec, náhrady)
- Ekonomické nástroje

„nové právní nástroje“

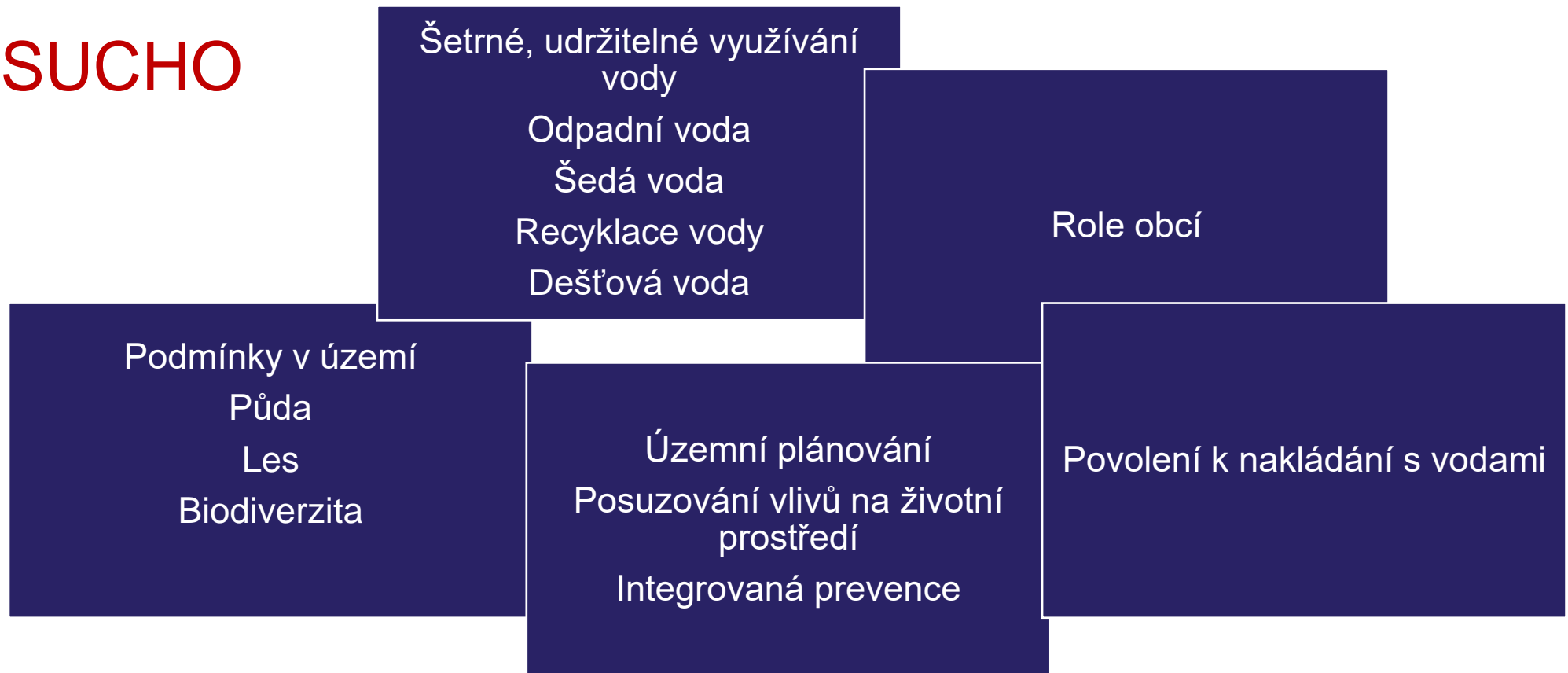
- Adaptace?
- Nature restoration law?
- Nová řešení v území?
- Změna Ústavy?

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Kontext – právo životního prostředí

SUCHO

NEDOSTATEK VODY

Kontext – ústavní ochrana vody

Z Programového prohlášení vlády, leden 2022

Programové prohlášení
vlády České republiky

Praha
leden 2022

Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i vodstvo zvládly co nejlépe změny klimatu.

Zlepšíme dostupnost pitné i užitkové vody. Podpoříme stabilní vodohospodářskou infrastrukturu a propojování vodárenských soustav. Podpoříme návrat vodohospodářské infrastruktury do vlastnictví samospráv. Budování nových vodárenských nádrží dovolíme jen výjimečně a pro účely zásobování obyvatel pitnou vodou.

Ochranu vody a jejích zdrojů považujeme za národní zájem, a proto do konce roku 2022 předložíme návrh na ústavní ochrany vody.

Budeme uplatňovat konzervativní přístup k Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod.

V diskuzi se Senátem a opozicí budeme hledat řešení dosud diskutovaných témat, například ... ústavní ochrana vody ...

Kontext – ústavní ochrana vody

Právo na vodu a ústavní ochrana vody v PSP

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické právo a udržitelnost

2019-2020 – čtyři návrhy na změnu Ústavy
sněmovní tisk č. 508 / červen 2019
sněmovní tisk č. 526 / červen 2019
sněmovní tisk č. 549 / červenec 2019
sněmovní tisk č. 1018 / září 2020
+ rok 2023

*Zdroje pitné vody
mají být využity
prioritně a
udržitelným
způsobem
k zásobování pitnou
vodou ke spotřebě*

*Každý má právo v místě svého bydliště
na přístup k pitné vodě pro zajištění
základních životních potřeb z vodovodu
pro veřejnou potřebu, anebo na pitnou
vodu z veřejně dostupných zdrojů, za
sociálně a ekonomicky přijatelných
podmínek*

*Stát a územní
samosprávné celky
vytvářejí podmínky pro
udržitelné užívání vodních
zdrojů založené na
ochraně jejich množství a
jakosti a na úspoře vody
přispívající k omezení
následků sucha.*

*zakotvení výsostného
veřejného zájmu na ochraně
vodních zdrojů sloužících
k hromadnému zásobování
obyvatel pitnou vodou, jakož i
na výstavbě vodních děl
určených k hromadnému
zásobování obyvatel pitnou
vodou a související
vodohospodářské infrastruktury*

Kontext – ústavní ochrana vody

Vládní návrh ústavního zákona, kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky / sněmovní tisk č. 497

Čl. 7

~~Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.~~

Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů, zejména vody, a o ochranu životního prostředí.

1. listopadu 2023

Workshop: Ochranná pásma vodních zdrojů v právu a praxi

ŮSTAV	STĀTU
A	PRĀVA

Centrum pro klimatické
právo a udržitelnost

Závěr

tereza.snopkova@ilaw.cas.cz